

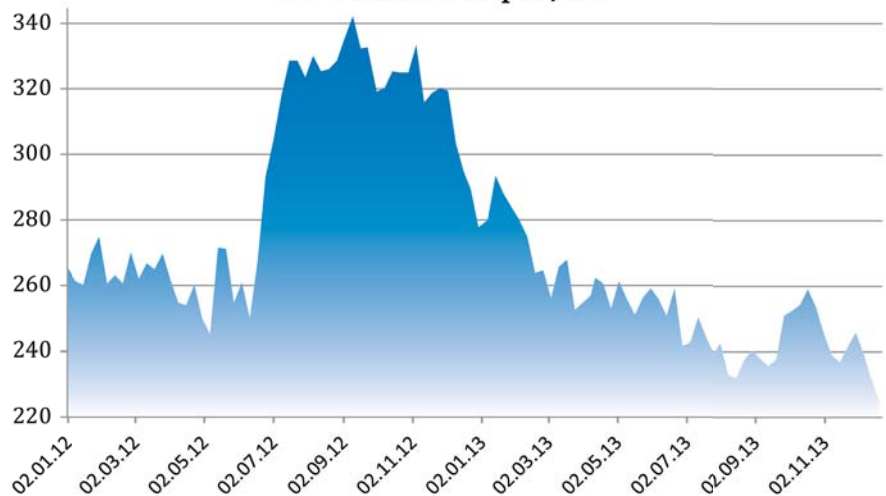
автор | Ігор Тимків,
аналітик ринку
зернових культур

Аналітичний огляд ринку зернових культур за грудень 2013 року

Пшениця

Грудневий звіт Міністерства сільськогосподарства США для ринку пшениці виявився ведмежим. Оцінку світового виробництва пшениці було підвищено на 5 млн тонн – до 711,4 млн тонн. Насамперед це було викликано суттєвим підвищенням урожаю пшениці в Канаді – на 4,3 млн тонн до 37,5 млн тонн. Прогноз виробництва пшениці в Австралії було переглянуто в бік підвищення на 1 млн тонн – до 26,5 млн тонн. Трейдери також очікували, що МСГ США знизить оцінку виробництва в Аргентині, проте ця цифра залишилась незмінною – 11 млн тонн. Хоча Міністерство сільськогосподарства Аргентини оцінює виробництво пшениці в країні на рівні 8,5 млн тонн. Оцінку запасів пшениці у світі на кінець 2013/14 маркетингового року було підвищено на 4,3 млн тонн – до 182,8 млн тонн. Запаси пшениці в Китаї оцінюються в 56,9 млн тонн, Індії – 20,2 млн тонн, Китаї – 15,6 млн тонн, Канаді – 9,8 млн тонн. Світову торгівлю пшениці було оцінено в 154,3 млн тонн, що на 2,1 млн тонн більше, ніж у листопадовому звіті. Найбільшим експортером пшениці у світі залишиться США – 30 млн тонн (що і місяцем раніше), на другому місці ЄС-28 – 25 млн тонн (зростання на 1 млн тонн). Канада потіснить Австралію в цьому сезоні, зайнявши третю сходинку з 22,5 млн тонн. Прогноз щодо експорту пшениці з України залишено на рівні минулого місяця – 10 млн тонн. Ціновий тренд пшениці протягом грудня можна охарактеризувати як

Тижневий графік найближчого контракту пшениці на Чиказькій біржі, \$/т

понижувальний. Головним драйвером на ринку, який здійснював тиск на біржовий та фізичний ринок зерна, став вихід щомісячного звіту МСГ США. Трейдери отримали підтвердження, що баланс пшениці у світі цього сезону не є напруженим. Відповідно, котирування м'якої пшениці на Чиказькій біржі демонстрували зниження практично кожен день. З 11 торгових сесій в 10 торги закінчувались у червоній зоні. Додатковий тиск на американський ринок пшениці здійснювала низька конкурентоздатність пшениці із США на міжнародних тендерах. Єгипет у цьому сезоні ще жодного разу не закуповував американську пшеницю, віддаючи перевагу французькому, українському, російському та румунському зерну. Зауважимо, що зниження цін в основному спостерігалось на американському континенті. Тоді як котирування пшениці на Паризькій біржі демонстрували

Світовий баланс пшениці, млн тонн

	2011/12	2012/13*	2013/14*	2013/14, %
Перехідні запаси				
Китай	55,946	53,937	56,937	5,56
Індія	19,950	24,200	20,200	-16,53
США	20,211	19,538	15,638	-19,96
Україна	5,162	2,423	2,779	14,69
Всього	199,372	175,588	182,784	4,10
Виробництво				
ЄС-28	138,411	133,581	143,118	7,14
Китай	117,400	121,000	121,000	0,00
Індія	86,870	94,880	92,460	-2,55
Україна	22,324	15,761	22,000	39,59
Всього	697,500	655,493	711,418	8,53
Імпорт				
Єгипет	11,650	8,300	10,000	20,48
Китай	2,933	2,960	8,500	187,16
Бразилія	7,052	7,548	7,700	2,01
Україна	0,084	0,100	0,100	0,00
Всього	153,797	147,408	154,283	4,66
Споживання				
Китай	122,500	125,000	125,500	0,40
ЄС-28	127,234	120,000	120,750	0,63
Індія	81,404	83,822	89,970	7,33
Україна	14,950	11,800	11,500	-2,54
Всього	697,109	689,277	704,466	2,20
Експорт				
США	28,142	27,695	30,000	8,32
ЄС-28	16,691	22,621	25,000	10,52
Австралія	23,031	21,269	19,000	-10,67
Україна	5,436	7,190	10,000	39,08
Всього	153,797	147,408	154,283	4,66

* – прогноз USDA

повільне, але впевнене зростання. Головною причиною для зміцнення європейського ринку пшениці став високий експортний темп пшениці з країн ЄС-28. У цьому сезоні Європейська комісія уже видала ліцензії на експорт 13,5 млн тонн м'якої пшениці, що приблизно на 4 млн тонн більше, ніж минулого маркетингового року.

Наш прогноз. Американський ринок пшениці протягом грудня суттєво знизився, проте експерти очікують подальшого зниження цін. Оскільки експорт американського зерна знаходиться на низькому рівні через високу пропозицію пшениці в інших регіонах світу. На європейському ринку не очікується значного зниження цін за рахунок високого попиту на зерно з країн ЄС-28.

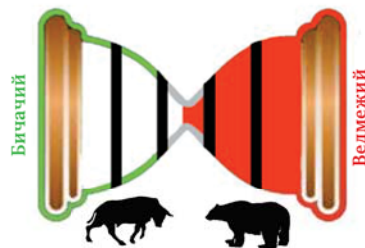
Український ринок

Протягом грудня на українському ринку пшениці значних змін не спостерігалось, проте ціновий рівень, як на внутрішніх базисах поставки, так і на зовнішніх незначно зміцнився. Зростання закупівельних цін трейдерів на українську пшеницю спостерігалось на фоні низької пропозиції високоякісного зерна з боку аграріїв. Експортноорієнтовані компанії закуповували продовольчу пшеницю на умовах поставки СРТ-порти Чорного моря за цінами 1900–2020 грн/т. Закупівельні ціни на фуражну пшеницю на умовах поставки FOB-порти Чорного моря склали 1750–1850 грн/т. Зовнішньоекономічні контракти на продовольчу пшеницю з України уклались за цінами 290–300 \$/т, дещо вищими рівня зафіксованого минулого місяця. Фуражна пшениця пропонувалась за цінами 260–275 \$/т на умовах поставки FOB-порти Чорного моря. Зміцнення експортних цін на українську пшеницю пов'язане з високим попитом з боку імпортерів. Борошномельні підприємства у грудні в основному не змінювали свою цінову політику, проте деякі КХП були вимушені піти на підвищення закупівельних цін у зв'язку з неможливістю

закупити достатню кількість високоякісної пшениці. Закупівельні ціни переробних підприємств на продовольчу пшеницю в основному знаходились у діапазоні 1800–1950 грн/т на умовах поставки СРТ-завод.

Станом на 12 грудня 2013 року експорт української пшениці з початку сезону склав 6,3 млн тонн проти 5,7 млн тонн у 2012/13 маркетинговому році.

Наш прогноз. У січні ми не очікуємо активної торгівлі на ринку пшениці. Насамперед це пов'язано зі святковим сезоном, який, як правило, триває майже всю першу половину місяця. Як трейдерські компанії, так і сільгоспвиробники навряд чи будуть суттєво змінювати свою цінову політику. Пропозиція пшениці від аграріїв і надалі, найімовірніше, буде знаходитись на низькому рівні. Проте суттєвого підвищення цін на пшеницю ми не очікуємо. У разі сприятливих погодних умов наприкінці лютого/початку березня пропозиція пшениці від аграріїв збільшиться, що приведе до зниження цін.

Фактори зростання:

- покриття коротких позицій в окремі торгові сесії.

Фактори зниження:

- ведмежий звіт МСГ США;
- низька конкурентоздатність американської пшениці;
- низхідний тренд на ринку кукурудзи.

Кукурудза

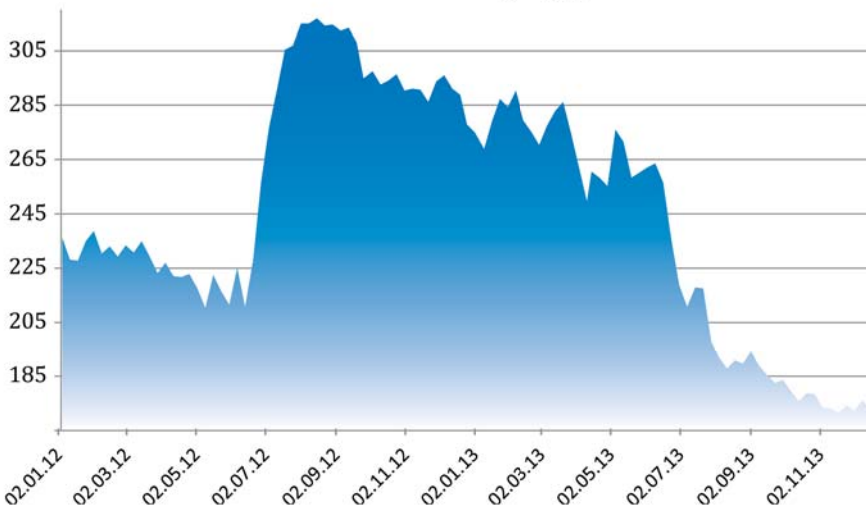
Після виходу щомісячного звіту Міністерства сільського господарства США деякі експерти заявляли, що ця публікація є бичакою для ринку

кукурудзи. Оскільки оцінка кінцевих запасів кукурудзи у Штатах була знижена на 2,4 млн тонн – до 45,5 млн тонн. Цей показник був знижений за рахунок збільшення експортних відвантажень та внутрішнього споживання до 37 млн тонн і 294,7 млн тонн відповідно. Проте зазначимо, що оцінка виробництва кукурудзи у США залишилась незмінною, і це не стало сюрпризом для трейдерів. Оскільки в грудневому звіті аналітики МСГ США рідко коригують цей показник. Найімовірніше, в січневому звіті ми побачимо зростання оцінки урожаю кукурудзи у США за рахунок збільшення показника урожайності, якого очікує більшість експертів. Зазначимо, що світове виробництво кукурудзи в поточному сезоні було оцінено в 964,3 млн тонн, що на 1,5 млн тонн більше, ніж місяцем раніше. Світова торгівля кукурудзою в 2013/14 МР оцінюється в 110,7 млн тонн, що на 1,5 млн тонн більше, ніж прогнозувалось місяцем раніше. Світові запаси кукурудзи на кінець поточного сезону були оцінені в 162,5 млн тонн, що на 1,9 млн тонн менше, ніж прогнозувалось раніше. Протягом грудня світовий ринок кукурудзи торгувався то в незначному плюсі, то в мінусі. На початку місяця котировання кукурудзи на Чиказькій біржі підвищились приблизно на 20 центів/бушель. Деякі аналітики заявляли про формування дна ринку в поточному сезоні. Що, напевно, ще рано. Зростання цін на кукурудзу спостерігалось на тлі кількох факторів:

1. Після того як ціни на кукурудзу знизилися до мінімального значення за останні три з половиною роки, на ринок вийшли трейдери, яких на біржовому ринку називають «скупники дешевизни», вони підняли ціновий рівень;
2. За наступні дні деякі дрібні й середні трейдери, побачивши позитивне закриття ринку, вирішили зафіксувати свій прибуток і почали покривати короткі позиції, що також позитивно позначилося на цінах.

Тижневий графік найближчого контракту кукурудзи на Чиказькій біржі, \$/т

Як бачимо, ці фактори є технічними причинами підвищення цін на кукурудзу. Підтвердженням цьому був останній звіт МСГ США, в якому експерти знизили прогноз кінцевих запасів кукурудзи в США, хоча трейдери очікували набагато меншого скорочення цієї цифри. На перший погляд, цей звіт повинен був підтримати ринок, проте якби він

мав хоч який-небудь «бичачий» характер, то після його виходу ми побачили б підвищення цін. Але того дня ринок закрився в незначному мінусі. Додатковий тиск на ціновий рівень кукурудзи здійснював Китай, який відмовився прийняти близько 600 тис. тонн американської кукурудзи. Китайські інспектори виявили в цих партіях кукурудзи ГМО, використання яких поки що не є дозволеним у країні. Експерти очікують, що цей фактор може призвести до зниження темпів закупівель американської кукурудзи Китаєм.

Наш прогноз. Можна припустити, що найближчим часом на світовий ринок кукурудзи повернеться понижувальна цінова тенденція, яка триватиме і після Нового року. Головним драйвером ринку є рекордне виробництво кукурудзи у США. Найімовірніше, дно ринку в поточному сезоні ще не сформоване.

- зниження запасів кукурудзи у США;
- покриття коротких позицій інвесторами.

Фактори зниження:

- відмова Китаю прийняти партії американської кукурудзи;
- рекордне виробництво кукурудзи у США.

Український ринок

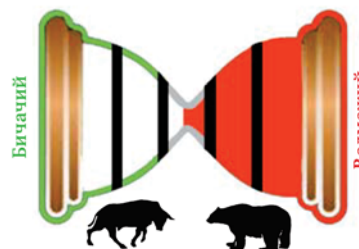
Протягом грудня український ринок кукурудзи зміцнівся. Закупівельні ціни трейдерів демонстрували зростання на фоні необхідності покривати велике число зовнішньоекономічних контрактів. Високий попит на українську кукурудзу, яка залишається найдешевшою у світі продовжує підтримувати ринок. У грудні трейдери закуповували кукурудзу за цінами 1400–1480 грн/т, що на 50–70 грн/т більше, ніж місяцем раніше. Зовнішньоекономічні контракти на українську кукурудзу укладались за цінами 203–210 \$/т. Підкреслимо, що за останні місяці кореляція цін на кукурудзу між українським та світовим ринком є дуже низькою. Хоча за попередні сезони саме світові тенденції були головними ціноутворюючими факторами для української кукурудзи. Проте, як ми уже зазначали, високий попит на український товар за кордоном, а також логістичні проблеми тримають ціновий рівень кукурудзи. Станом на 12 грудня 2013 року експорт української кукурудзи з початку сезону склав 7 млн тонн проти 5,4 млн тонн у 2012/13 маркетинговому році.

Наш прогноз. У січні на українському ринку кукурудзи ми не очікуємо суттєвих змін, оскільки перша половина місяця, найімовірніше, буде характеризуватись дуже низькими темпами торгівлі. Проте в лютому/березні 2014 року ми не очікуємо значного підвищення цін на кукурудзу. З огляду на рекордне виробництво кукурудзи в поточному сезоні ціновий рівень, найімовірніше, буде знаходитись у незначному коридорі.

Світовий баланс кукурудзи, млн тонн

	2011/12	2012/13*	2013/14*	2013/14, %
Перехідні запаси				
Китай	59,335	65,556	67,456	2,90
США	25,122	20,921	45,528	117,62
Бразилія	16,010	14,310	11,810	-17,47
Україна	1,051	1,223	3,147	157,32
Всього	132,458	134,864	162,459	20,46
Виробництво				
США	313,949	273,832	355,330	29,76
Китай	192,780	205,600	211,000	2,63
Бразилія	73,000	81,000	70,000	-13,58
Україна	22,838	20,922	30,000	43,39
Всього	885,987	862,707	964,282	11,77
Імпорт				
Японія	14,892	14,412	15,500	7,55
ЄС-28	6,113	11,300	9,000	-20,35
Мексика	11,172	5,600	10,500	87,50
Україна	0,050	0,050	0,050	0,00
Всього	103,753	99,705	110,725	11,05
Споживання				
США	279,035	263,579	294,653	11,79
Китай	188,000	202,000	216,000	6,93
ЄС-28	69,500	69,300	70,500	1,73
Україна	7,800	8,100	10,100	24,69
Всього	882,624	860,302	936,726	8,88
Експорт				
США	38,428	18,300	37,000	102,19
Бразилія	12,674	26,044	20,500	-21,29
Аргентина	16,501	22,700	16,000	-29,52
Україна	15,157	12,700	18,000	41,73
Всього	103,753	99,705	110,725	11,05

* – прогноз USDA

Фактори зростання:

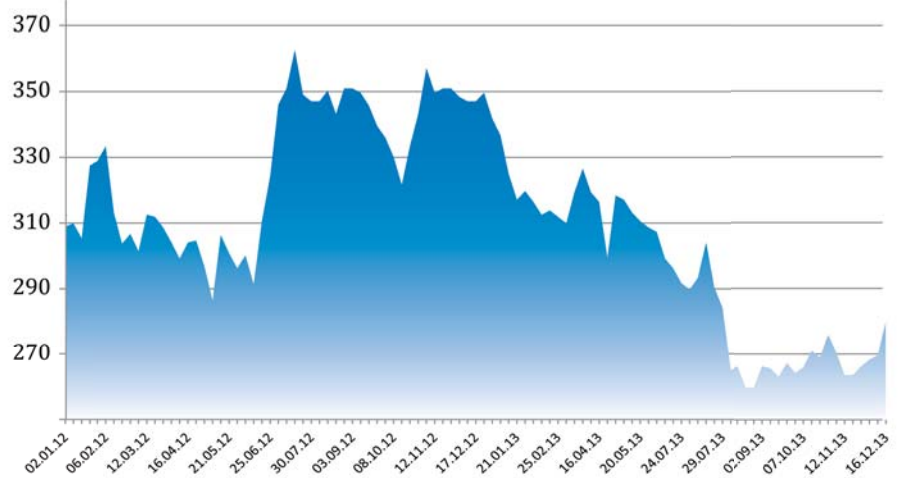
- технічні купівлі ф'ючерсних контрактів;

Ячмінь

У щомісячному звіті Міністерства сільського господарства США не спостерігаємо значних змін щодо балансу ячменю у світі. Оцінка світового виробництва ячменю у світі була підвищена на 1,6 млн тонн – до 143,1 млн тонн. Підвищення прогнозу світового виробництва було спричинене більшим урожаєм ячменю в Канаді на 0,8 млн тонн – до 10,25 млн тонн та в Австралії на 0,8 млн тонн – до 8,6 млн тонн. Для України цей показник не був змінений і залишився на рівні 7,5 млн тонн. Світова торгівля ячменем у сезоні 2013/14 була оцінена в 19,6 млн тонн, що на 0,3 млн тонн більше, ніж місяцем раніше. Проте слід зазначити, що аналітики МСГ США підвищили оцінку експорту ячменю з Австралії на 0,6 млн тонн – до 4,7 млн тонн, тоді як прогноз експортних відвантажень з країн Європейського Союзу був знижений на 0,8 млн тонн і склав 4,5 млн тонн. Щодо експорту

Тижневий графік найближчого контракту ячменю на Паризькій біржі, \$/т

українського ячменю, то він був оцінений в 2,5 млн тонн, що на 0,3 млн тонн більше, ніж місяцем раніше. Протягом грудня ціновий рівень ячменю не зазнав значних змін. Пропозиція причорноморського ячменю знаходилась на низькому рівні, тоді як трейдери активно пропонували зернову аргентинського та австралійського походження. В основному ринок слідував тренду фуражної групи зернових. **Наш прогноз.** З січня вся торгівля ячменем остаточно буде сконцентрована на країнах південної півкулі. Зауважимо, що аргентинський та австралійський ячмінь на сьогодні є значно дешевшим, ніж український чи російський.

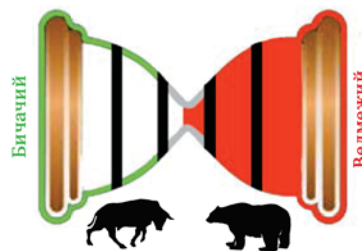
Український ринок

У грудні український ринок ячменю залишався в затишші. Торгівля ячменем як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку знаходилась на дуже низькому рівні. Оператори ринку повідомляли про те, що пропозиція ячменю великими партіями за звітний період була відсутня. Контрактувались тільки незначні обсяги зерна по 100–200 тонн. Головною причиною цього як і раніше є низька пропозиція ячменю та досить низький попит з боку імпортерів. Головний імпортер ячменю у світі, Саудівська Аравія уже переключилась на закупівлю ячменю з Аргентини та Австралії, який є набагато дешевшим, ніж українська зерно. Закупівля ячменю трейдерами у грудні проводилась за цінами 1650–1800 грн/т на умовах поставки СРТ-порти Чорного моря. Ціни за зовнішньоекономічні контракти на умовах FOB-порти Чорного моря склали 240–245 \$/т. Станом на 12 грудня 2013 року експорт українського ячменю з початку сезону склав 2 млн тонн проти 1,8 млн тонн у 2012/13 маркетинговому році. **Наш прогноз.** Наступними місяцями на українському ринку ячменю значні зміни не очікуються. Насамперед це буде викликано низькою торговельною активністю, яка спостерігається на цьому ринку за останні декілька місяців. ©

Світовий баланс ячменю, млн тонн

	2011/12	2012/13*	2013/14*	2013/14, %
Перехідні запаси				
ЄС-28	6,085	4,828	5,287	9,51
Саудівська Аравія	2,728	2,503	3,378	34,96
Іран	1,378	1,778	1,478	-16,87
Україна	1,172	1,003	0,833	-16,95
Всього	22,600	20,357	23,793	16,88
Виробництво				
ЄС-28	51,897	54,818	59,173	7,94
Росія	16,938	13,952	15,000	7,51
Канада	7,892	8,012	10,250	27,93
Україна	9,098	6,935	7,500	8,15
Всього	134,215	129,870	143,098	10,19
Імпорт				
Саудівська Аравія	8,600	8,000	8,000	0,00
Китай	2,541	2,400	2,500	4,17
Японія	1,257	1,356	1,300	-4,13
Україна	0,030	0,030	0,030	0,00
Всього	21,371	19,831	19,560	-1,37
Споживання				
ЄС-28	51,200	51,200	52,700	2,93
Росія	14,300	12,100	12,400	2,48
Саудівська Аравія	7,225	8,225	8,825	7,29
Україна	6,300	5,000	5,200	4,00
Всього	136,204	132,608	139,653	5,31
Експорт				
Аргентина	3,631	3,600	2,600	-27,78
Австралія	5,819	3,800	4,700	23,68
ЄС-28	3,621	5,500	4,500	-18,18
Україна	2,166	2,200	2,500	13,64
Всього	21,371	19,831	19,560	-1,37

* – прогноз USDA

Фактори зростання:

- зниження пропозиції ячменю з Причорноморських країн.

Фактори зниження:

- вихід на ринок дешевого ячменю з країн південної півкулі.